

Helse- og Omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
17/00327-11

Vår dato
12.02.2018

Fellesorganisasjonen (FO)s krav til statsbudsjett 2019 til Helse- og omsorgsdepartementet

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforening og profesjonsforbund for over 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor hele bredden av velferdstjenestene. FOs medlemmer er tett på hverdagen til innbyggerne generelt og til utsatte og marginaliserte grupper spesielt.

En velferdsstat bygd på solidaritet og likeverd er en viktig forutsetning for å oppnå og opprettholde et samfunn som er godt for alle. FO mener velferdsordningene i størst mulig grad bør være universelle og i offentlig regi. Samtidig er det nødvendig å ha spesifikke ordninger rettet inn mot enkeltpersoner og grupper med særskilte behov. Den skattefinansierte velferdsstaten generelt, og trygdeordninger spesielt, er avgjørende for å oppnå målet om et samfunn der alle har samme rettigheter og muligheter for å delta. En grunnleggende forutsetning for dette er at skatte- og trygdesystemer har en sterk omfordelende funksjon.

FO mener sosialfaglig kompetanse er viktigere enn noen gang i en stadig mer spesialisert velferdsforvaltning. Vi trenger profesjoner med helhetlig sosialfaglig kompetanse. Dette handler om at individ, grupper og samfunn skal ses i en samfunnsmessig sammenheng og i lys av livssituasjonen som vedkommende befinner seg i.

Vi opplever at sosialfaglige forståelsesrammer blir erstattet av helsefaglige forståelsesrammer. Det gir seg blant annet uttrykk i at *sosialtjenesteloven* er erstattet av *helse- og omsorgstjenesteloven*, sosialfaglige stillinger blir erstattet av yrkesgrupper med helsefaglig kompetanse og autorisasjon som for eksempel sykepleiere og psykologer. I skolen satses det stort på helsesøstre, og det er lite oppmerksomhet og prioritering av sosialarbeidere og sosialt arbeid i skolen. Sosionomer og vernepleiere ble ikke lovfestet som profesjon i kommunene, på lik linje med en hel rekke andre profesjoner. Barnevernspedagoger og sosionomer har lenge etterspurt autorisasjon, men dette er foreløpig ikke gjennomført. Og sosionomutdanningen er fortsatt plassert i en lavere finansieringskategori enn tilsvarende utdanninger.

Dette er noen av utfordringene våre profesjoner står ovenfor. FO mener regjeringen i statsbudsjettet for 2019 må sikre sosialfaglige profesjoner og sosialfaglig kompetanse bedre – dette er avgjørende for å skape gode tjenester for pasienter og brukere.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer

FO mener det er på høy tid med autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Autorisasjon kan bidra til økt tillit, kvalitet og profesjonalitet i tjenestene, og gi økt rettsikkerhet for brukerne av tjenestene barnevernspedagoger og sosionomer arbeider i. FO har tidligere regnet ut at drift av en autorisasjonsordning vil ligge på i underkant av 1,5 millioner kroner årlig.

FO anbefaler:

- **Sett av midler til en autorisasjonsordning for sosionomer og barnevernspedagoger**

Opptappingsplan for bedre levekår og tjenester til personer med utviklingshemning

NOU 2016:17 «På lik linje» viser omfattende mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning. Myndighetene må ta ansvar for funnene i NOU'en med økte bevilgninger for å styrke levekår til personer med utviklingshemning. FO etterlyser at forslagene, eller løftene som de kalles i NOU'en, følges opp med bevilgninger og en langsiktig og helhetlig opptappingsplan, tilsvarende plan og ambisjonsnivå som opptappingsplanen på rusfeltet. Alle åtte områdene i NOU'en må bli ivaretatt. Overordnet ansvar for å koordinere arbeidet må avklares. FO foreslår å prioritere midler til å øke stillinger og kompetanse i kommunene.

FO mener samlet kompetanse i tjenestene må økes gjennom å øke antall stillinger med krav til kompetanse på høgskolenivå. Vernepleiefaglig kompetanse må vektlegges.

FO anbefaler:

- **En langsiktig og helhetlig opptappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning**
- **Øk antall stillinger med krav til høgskolekompetanse. Vernepleiefaglig kompetanse må særlig vektlegges i kommunale helse- og omsorgstjenester**
- **Utdanningskapasiteten på vernepleierutdanningene må økes for å sikre tilstrekkelig kvalifisert personell**
- **Få slutt på at tvang utføres av ansatte uten formell kompetanse. Antallet dispensasjoner fra utdanningskravet må reduseres med 50 % innen 3 år, og det må jobbes mot at dispensasjoner skal være overflødig innen 10 år**

Folkehelse

Psykososial trygghet og forebyggende sosialt arbeid er forutsetninger for en god folkehelse, må være et satsningsområde for å redusere sosiale helseforskjeller. FO mener at for å få bukt med sosiale forskjeller i helse og levekår må det arbeides bredt og tverrfaglig. Regjeringen har vektlagt betydelig satsning på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er positivt, men også sosialfaglige tiltak i barnehage og skole er viktig å prioritere.

FO anbefaler:

- **Styrke og øke andel ansatte med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende sosialt arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.**

Spesialisthelsetjenester

Tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i tjenestene er vesentlig for å skape pasientens helsetjeneste. FO ser en klar tendens til at helsefaglig personell prioriteres i både spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester. Vi mener sosialfaglige profesjoner og kompetanse må verdsettes og prioriteres. Flere oppgaver som sosialfaglig personell utfører i spesialisthelsetjenestene er ikke målbare i innsatsstyrt finansiering (ISF). Dette kan føre til nedprioritering av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere og bli salderingspost lokalt.

FO anbefaler:

- **Spesialisthelsetjenesten må ivareta sosialfaglig perspektiv. Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.**

Primærhelsetjenester – kommunale helse- og omsorgstjenester

FO har lenge uttrykt sterk bekymring for det vi oppfatter som en snever helseforståelse. Vi ser tendenser til at sosialfaglige begrep og satsning på sosialt arbeid og habilitering reduseres og ofte blir erstattet av ulike helsefaglige begrep og rehabilitering/medisinsk, somatisk opptrening. I statsbudsjettet for 2018 vises det til vedtak om å innføre lovpålagte profesjoner i kommunale helse- og omsorgstjenester når kompetansehevende tiltak blir beskrevet. Til tross for at debatten i Stortinget, under behandlingen av lovforslaget, påpekte at både vernepleierfaglig og sosialfaglig kompetanse er viktig for å sikre faglig forsvarlige tjenester, finnes det ikke et ord om dette i de foreslåtte tiltakene. Vi mener det gir grunn til bekymring for et ensidig fokus på medisinskfaglig forståelse av helse, der sosialt arbeid og vernepleierfaglig kompetanse ikke blir ivarettatt.

FO anbefaler:

- **Lovfesting av sosionomer og vernepleiere i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.**
- **Det må stilles krav til tverrfaglig kompetanse og kvalifisert bemanning og i helse- og omsorgstjenesteloven og iverksette tiltak som øker sosialfaglig kompetanse og personell i kommunale helse- og omsorgstjenester.**

Psykisk helse og rusarbeid

Satsningen på rus betyr mye. Problemet er at vi vet at mange kommuner ikke benytter tilskuddet slik det er tenkt. Dette viste nettopp rapporten «Statlige føringer for kommunenes frie inntekter» av Telemarksforskning. FO mener midlene må øremerkes slik at rusatsningen blir så god som mulig.

FO anbefaler:

- **Øremerk bevilgningen til rusfeltet**

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Anine Terland
Avdelingsleder

